

Тема 1. Особливості моделювання одягу для різних категорій споживачів

Лекція 1-2. Загальні принципи моделювання одягу для жінок

Зміст лекційного заняття

1. Асортиментні групи жіночого одягу.
2. Асортимент верхнього жіночого одягу, особливості моделювання та оформлення.
3. Асортимент легкої жіночої сукні, особливості моделювання та оформлення.

1. Увесь різноманітний одяг, який випускається швейною промисловістю, поділяється на асортиментні групи залежно від його призначення. **Асортиментною групою** називається ряд промислових виробів, що виконують одну функцію, тобто ряд виробів одного й того ж призначення. Сучасний одяг поділяється на асортиментні групи залежно від наступних чинників: статево-вікова ознака, спосіб виготовлення, сезон, функції, стиль.

Історично одяг поділявся на чоловічий та жіночий, але ступінь його відмінності залежав від багатьох умов: способу життя, релігійних вимог, традицій. У європейському одязі в ранньому середньовіччі чоловічий і жіночий одяг кроїли однаково, і головна відмінність чоловічого костюма від жіночого полягала в тому, що чоловіки носили з тунікою штани, а жінки – ні. Причому носити одяг іншої статі вважалося "гріхом". По мірі розвитку та ускладненню конструкції одягу все сильніше проявляються відмінності в чоловічому та жіночому костюмах. У XIX столітті з'являються перші спроби емансипованих жінок одягатися в чоловічі костюми. У XX столітті в другій половині 60-х років в моді сформувався новий напрям, що отримав назву "унісекс", який став ознакою поступового стирання відмінностей між статтю чоловіка і жінки в сучасному суспільстві. "Унісекс" пропонує одну і ту ж форму одягу для чоловіків і жінок - джинси, трикотажні майки і джемperi, стьобані куртки. І вже не має значення, на яку сторону застібається одяг – на чоловічу чи жіночу.

Жіночий одяг за способом носіння поділяється на верхній одяг, легку сукню (або сукню – костюм) та білизну.

2. Традиційно до верхнього жіночого одягу, або верхньої жіночої сукні, відносять різноманітні види пальт, плащів, курток, накидок, пелерин і т. д. Верхньому одязі властива сезонність, тобто види верхнього одягу можуть бути зимовими, весняними, осінніми, або демісезонними, і літніми. Аж до XIX століття в Європі в якості верхнього жіночого одягу використовували

накидки, шалі, пелерини. І лише на початку ХІХ століття в Європі з'явився утеплювальний жіночий одяг, який нагадує сучасний.

Основне призначення сучасного верхнього жіночого одягу: захищати тіло від дії природних умов - холоду, спеки, атмосферних опадів, вітру, пилу. Тому верхній жіночий одяг є багатошаровим, виключення складає пильник, який може виготовлятися без підкладки. Багатошаровість верхнього одягу досягається тканинами верху, різними прокладками і підкладками з утеплювальних або вітрозахисних матеріалів. Головним видом верхнього жіночого одягу є пальто. Це одяг з рукавами (довгими або довжиною 3/4), із застібкою спереду від верху до низу, найчастіше з кишеньками і коміром. Зазвичай пальто шиють на підкладці. Пальто одягають поверх легкої сукні. Пальта бувають зимові (на утеплювальній підкладці), осінні (демісезонні), літні (із легких тканин, іноді без підкладки), вечірні (з нарядних тканин, як правило, утворюють ансамбль з вечірньою сукнею). Пальта бувають різних силуетів: прямі, трапецевидні, прилеглі, напівприлеглі, з різноманітними комірами і рукавами (вшивними, реглан, комбінованими, суцільнокроєними). До розряду **пальто** відноситься ціла серія верхнього жіночого одягу:

Напівпальто - коротке пальто, що довжиною не доходить до колін.

Свінгер - коротке пальто довжиною до коліна з вовняної тканини або хутра із дуже розкльошеною спинкою.

Дафлкот - напівпальто з щільної вовняної тканини з капюшоном, із застібкою на петлі з шнура або шкіри та дерев'яними гудзиками у вигляді паличок. Це пальто отримало назву на честь бельгійського міста Дюффель завдяки тому, що перша тканина для таких пальт була виготовлена саме в цьому місті. Дафлкот був створений як чоловічий верхній одяг для полювання. Під час другої світової війни дафлкот носили моряки Британського королівського флоту. Пік моди на дафлкот як на жіноче пальто припав на кінець 60-х - початок 70-х років ХХ століття, потім він став класичною формою верхнього одягу, як чоловічого, так жіночого і дитячого.

Сак - мішкувате жіноче пальто прямого крою.

Манто - широке жіноче пальто, розширене до низу, зазвичай з хутра.

Шуба - пальто з натурального або штучного хутра. Раніше так називали верхній розпашний одяг з рукавами, зшитий хутром всередину, покритий тканиною, з хутряним коміром.

Дубльонка – верхній одяг з вироблених натуральних шкір, як правило овечих, зшитих хутром всередину.

Редингот- пальто прилеглого або напівприлеглого силуету, з довгою шлицею на спинці і відкладним коміром, іноді багатоярусним ("каррік").

Уперше рединготи з'явилися в Англії в XVIII столітті як одяг для верхової їзди.

Плащ - найменування двох видів верхнього одягу: це, по-перше, верхній широкий одяг без рукавів, який накидають на плечі; по-друге, легке пальто, зшите, як правило, з непромокальної тканини.

Дощовик - легкий плащ з непромокального матеріалу.

Накидка - верхній плечовий одяг вільної форми без рукавів.

Пелерина - коротка накидка на плечі, яка не доходить до талії, одягається поверх сукні або пальта. Може мати отвори для рук.

Пильовик - легке літнє пальто без підкладки.

Палантин - жіноча накидка у вигляді широкого шарфа з хутра або тканини, що одягається як доповнення до нарядної сукні.

Куртка - верхній плечовий короткий одяг з рукавами, із застібкою різної довжини, що не має строго фіксованої форми і крою. Деякі різновиди курток дістали свої оригінальні назви, наприклад, **пончо** - накидка з прямокутного шматка тканини або з двох зшитих полотнищ з отвором для голови. Запозичена з традиційного одягу індіанців Центральної і Південної Америки. Уперше з'явився в одязі хіппі. Пончо увійшло в моду в кінці 60-х років XX століття як елемент етнічного стилю.

У XX столітті зміна модних напрямів у верхньому жіночому одязі виражалася як в зміні силуету, так і в різних розподілах об'ємів по переду і спинці, різній наповненості окату і низу рукава. При усій різноманітності форм верхнього жіночого одягу його геометричний характер відображається в силуеті такими фігурами, як прямокутник, трапеція, овал, два трикутника або дві трапеції. Ці геометричні фігури створюють силуети: прямий, прилеглий, напівприлеглий і розширений. По крою верхній жіночий одяг буває з вшивними рукавами, рукавами крою реглан, суцільнокроєними і комбінованими. Рукави можуть бути одно-, дво-, тришовними та з великою кількістю швів. Вшивний рукав бере участь у формуванні костюма будь-якого модного напрямку, тому такий крій вважається класичним. У виробках з рукавами крою реглан пройма дещо глибша, ніж у виробках з вшивним рукавом. Як правило, крій реглан характерний для вільних форм прямого силуету, рідше його використовують в напівприлеглому, прилеглому, розширеному силуетах. Для створення плавної покатої або м'якої округлої форми плеча використовується суцільнокроєний рукав. В результаті форма одягу стає більш пластичною, м'які заломки в області пройми надають виробу особливої пластики.

Основними горизонтальними формоутворювальними елементами одягу являються кокетки, вшивні пояси, горизонтальні підрізи. Введення цих

елементів зорво розширює силуети, створюючи враження рівноваги форми. Кишені, клапани, листочки можуть виконувати роль орнаента на площині, коли вони пласкі, злиті з формою, а можуть бути активними елементами форми, коли вони об'ємні, збільшують рельєф форми та її масу.

Застібка у верхньому жіночому одязі найчастіше розміщується по центру переду, рідше із зміщенням у бік при асиметричній конструкції. Форма коміра залежить від ступеня виразності силуетної форми виробу. У об'ємних формах використовуються широкі коміри. При малих об'ємах форм використовують коміри невеликих розмірів. Іноді за принципом контрастного вирішення в об'ємній формі одягу комір може бути відсутнім, а в формах малих об'ємів присутній великий комір.

Зимові та демісезонні пальто. Цей вид верхнього жіночого одягу може бути як строгих геометричних, так і м'яких пластичних форм. Класичним є пальто прямого силуету із строгим характером оздоблення. Пряме пальто може вирішуватися і в спортивному стилі. В цьому випадку застосовуються кокетки, кишені, хлястики, пояси, пати, декоративні строчки, укрупнена фурнітура. У розширеному пальто фалди можуть вільно спадати, бути фіксованими складами або заціпами. Геометричність форми пальт забезпечується конструктивною побудовою і технологічними прийомами обробки, тобто застосуванням таких прокладкових матеріалів як прокламелін і дублерин. Підкладка забезпечує зменшення тертя при одяганні та експлуатації верхнього одягу і тим самим зберігає стійкість форми.

Теплозахисні функції зимовий одяг здійснює завдяки застосуванню утеплювального матеріалу. Застібка в зимовому і демісезонному пальто може бути як однобортна, так і двобортна. Остання крім утилітарної функції дозволяє естетично членувати форму, щоб полегшити зорве сприйняття збільшеної маси пальта. Від вибору матеріалу верху залежить естетичність і практична доцільність пальта. З вовняних тканин для зимових і демісезонних пальт найбільше підходять щільні. Використовують також і напіввовняні тканини, драп - гладкий або з ворсом, щільні або розріджені, рихлі, м'які типу букле. Тканини для зимових пальт, як правило, повинні володіти підвищеною вітростійкістю, малою масою, щільним переплетенням, мінімальним зсіданням і розтягуванням, високою зносостійкістю. Значно розширює асортимент верхнього жіночого одягу цілий ряд сучасних текстильних матеріалів типу штучної замші, шкір, дубльованих матеріалів.

Зимові пальта, як правило, прикрашають коміром з хутра, натурального або штучного, а також застосовують хутряне оздоблення – опушку. Хутряні коміри і оздоблення різноманітні за формою і розмірам. Хутро на коміри і оздоблення підбирають за принципом тонального або контрастного поєднання

з кольором і фактурою тканини. Добре поєднуються тканини із зернистою поверхнею (типу букле) та хутро з гладкою поверхнею. Таке поєднання дозволяє виявити і підкреслити красу і тканини, і хутра. А, от, наприклад, в поєднанні букле з каракулем хутро своїм блиском і об'ємнішою зернистою фактурою приховує ефект зернистості тканини. Хутряне оздоблення полягає в опушці країв борту, низу пальта, кишень, манжет.

В якості підкладки в пальтах застосовують однотонні тканини з гладкою, блискучою поверхнею (саржа, радаме, сатин-дубль і т. п.). Усі вони саржевого або атласного переплетення. Використовують також тканини полотняного, крепового і жакардового переплетень, тканини з печатним малюнком або ефектом шин-жан. Зазвичай підкладка підбирається в тон основної тканини або оздоблення (наприклад, хутра). Підкладка може відігравати важливу декоративну роль, в цьому випадку вона підбирається по кольоровому контрасту до основної тканини пальта, іноді вона поєднує (єдиним кольором або малюнком) пальто з сукнею або костюмом в ансамблі. Підкладка, стьобана разом із утеплювальним матеріалом, може виступати оздобленням пальта (в результаті стьобання утворюється рисунок у вигляді ромбів, квадратів, смуг). В якості утеплювальних матеріалів для стьобання застосовують ватини, синтепон, неткані матеріали.

Хутряний зимовий одяг. Першим видом одягу, який захистив людину від холоду і негоди, були хутряні шкіри різних тварин, спочатку диких, а потім одомашнених. З часом удосконалювались технологія обробки мездри шкір, технологія виготовлення виробів з хутра, змінювались форми одягу, мода на ті або інші види хутра, проте натуральне хутро і досі залишається одним із модних цінних матеріалів для зимового одягу.

Характер форм хутряного одягу залежить від властивостей хутра і якості його шкіряної тканини. По довжині ворсу та його формі усі хутра поділяють на: довговорсові (хутро лисиці, песця, єнота), середньоворсові (хутро куниці, рисі, соболя, бобра, норки, білки, кролика та ін.) коротковорсові і завиткові (каракуль, смушка). Для кожного виду хутра характерні свої особливості: довжина і напрям ворсу, щільність мездри, колір і малюнок. Усе це враховується при моделюванні хутряного одягу або окремих її деталей. Пишна фактура хутра вимагає простих і лаконічних форм одягу. Застібку виконують устик на гачки та петлі, щоб уникнути значної товщини на ділянці застілки. Рукави можуть бути вшивні або реглан.

Хутряні шкірки з середньою довжиною ворсу дозволяють створювати більш різноманітні форми та композиційні рішення. Форма такого хутряного пальта може бути прямою, прилеглою, напівприлеглою, розширеною до низу.

Використовують різноманітні форми комірів і кроїв рукавів, оздоблення шкірою, замшею або іншим видом хутра.

При виборі форми пальта необхідно враховувати те, що волосяний покрив багатьох видів хутра має колірний рисунок у вигляді смуг і плям. Особливо важливо правильно розмістити хутро, що має яскраво виражену хребтову частину, яка є найціннішою частиною шкірки і відрізняється по кольору, характеру ворсу. Краса хутра нерідко проявляється завдяки умілому розміщенні шкірок в крої або деталях моделі. Різне розташування хутрянних шкірок у виробі (вертикальне, горизонтальне, діагональне, в ялинку, в шахи) можна використовувати для підкреслення форми (що розширюється або звужується) або створення ілюзій. Враховуючи колір і характер малюнка шкірки, можна досягти живописних або графічних ефектів моделі. Графічність може бути підкреслена чергуванням смуг хутра із смугами зі шкіри, замши; оздобленням країв виробу смугами із шкіри, замші, сукна. Використовуючи певне поєднання шкірок з яскраво вираженим колірним переходом від хребтової частини до бічної, можна створювати оригінальні колірні рішення в композиції виробу; розміщуючи шкірки у різних напрямках ворсу, отримують цікавий світлотіньовий ефект.

Кожному виду хутра відповідає одяг тієї чи іншої групи – строгий, спортивний чи нарядний. Об'ємна фактура хутра лисиці наділяє вироби нарядністю, тому необхідність в ускладненні форми виробу відпадає (вона має бути гранично проста в композиції). А дубльнка - давно відомий вид зимового одягу з хутром всередину – виготовляється з добре видубленої, красивої, легкої овчини, яку не потрібно покривати тканиною з лицевого боку.

Крім одягу, в якому хутро використовується як верхній шар, існують також пальта, в яких хутро виступає підкладкою. Композиційне вирішення пальта на хутряній підкладці має бути простим і лаконічним. Сама хутряна підкладка вже прикрашає виріб, а додаткові елементи оздоблення можуть бути зайвими. До того ж хутряна підкладка дещо збільшує форму, тому не слід вводити додаткові об'ємні деталі, драпіровки на тканині верху.

Хутро також використовують для виготовлення комбінованих пальт. Промисловий випуск комбінованого одягу з використанням хутра обумовлений прагненням до раціонального використання залишків текстильних матеріалів. Моделювання комбінованого одягу вимагає дотримання законів композиції. Комбінована модель стає тільки тоді красивою, коли правильно підібрані фактури, відчувається гармонія кольорів матеріалів, що поєднуються, вдало знайдені пропорції частин форми. Неправильний підбір фактур або кольорів, поєднання тканини і хутра без

урахування їх малюнка або складними лініями типу зигзагів, фестонів, призводять до композиційно невірному вирішенню моделі.

У ХХ столітті до нашого побуту увійшов одяг із **штучного хутра**. Такі хутра по своєму зовнішньому вигляду наближаються до натуральних, а за деякими властивостями (молестійкість, гігієнічність та ін.) навіть опережають натуральні хутра. Можливість фарбування штучного хутра у різноманітні кольори, нанесення на його поверхню різних рисунків, різноманітність фактур - усе це робить штучні хутра цікавим матеріалом для конструктора. Зникнення цінних порід тварин, значні екологічні проблеми все більше спонукають людство до заміни натурального хутра штучним. Широке використання штучного хутра у виробництві верхнього одягу викликане також і таким чинником, як відносна дешевизна його виробництва, легкість обробки в порівнянні з натуральним хутром. Стрімкий розвиток текстильного виробництва веде до появи таких видів штучного хутра, які важко відрізнити від натуральних.

Літні пальто та плащі. До верхнього літнього одягу відносять літні пальта, напівпальта, плащі, пильовики, пелерини; його поділяють на святковий і повсякденний. Літній одяг не вимагає таких матеріальних витрат, як зимовий, не такий стабільний, може часто змінюватися і легко поєднуватися в комплекти. Для виготовлення літнього верхнього жіночого одягу використовують широкий діапазон матеріалів, які мають різні пластичні властивості. Застосовуються тканини легкі по вазі, гладкі і пістряві, одноколірні, з жакардовим або набивним малюнком, з використанням пряжі ефектної крутки. Це можуть бути щільні сухі тканини типу лавсанових, або м'ягкі рихлуваті, або пружні, ковзкі типу болоньї.

Колір верхнього літнього одягу залежить від ролі, яку він відіграє в загальній побудові костюма. Він може бути ведучим, тоді до нього підбирають колір інших частин костюма (сукні, головного убору, взуття і доповнень) або він може підпорядковуватися активному кольору сукні і виступає в ролі фону. Тональне рішення може бути різноманітним: світлим, соковитим або м'яким пастельним.

Залежно від моди літні пальта і півпальта можуть бути невеликими, простими або складними по формі. Вони виготовляються без підкладки або з підкладкою до талії чи до пройми. Довжина рукава також може бути різною. Літнє пальто буває зовсім без рукавів (кардіган). Різноманітні по формі і коміри - від великих декоративних форм до невеликих скромних. Літні пальта допускають композиційне вирішення без коміра. Тканина верху, не скована внутрішніми прокладками, може вільно драпіруватися, утворювати рухливі фалди, спадати в косому крої.

Плащі можна носити в будь-яку погоду, це робить їх універсальним варіантом верхнього літнього одягу. Знайдена у формі плаща необхідна вільність рухів, зручний об'єм, можливість носити їх по-різному (з поясом чи без нього, із застібнутим наглухо або відкритим коміром) поєднуються з властивостями тканин, які забезпечують непромокальність, вітрозахисність виробу. Плащі відрізняються чіткістю композиційної будови, активністю колірного рішення, виразністю фурнітури, що дозволяє надавати фігурі спортивну підтягнутість та активність. Найчастіше плащі проектують прямого або розширеного силуету, з рукавом реглан або вшивним, практикується використання суцільнокроєних та комбінованих рукавів. Низ рукава оформляють різними способами: з еластичною тасьмою, виточками, патами, манжетами, вільні. Довільною може бути і форма коміра - від коміра-стояка до капюшона, який знімається. Застібки бувають відкриті або потайні, на гудзиках, кнопках або блискавці. При моделюванні плащів часто використовують кокетки і пелерини, які виконують утилітарну і декоративну функції. Підкладка в плащах може відігравати важливу декоративну роль. Плащі можуть бути двосторонніми (одноколірними або з різних тканин). Дуже зручні плащі із знімною утеплювальною підкладкою. Плащі-накидки виготовляють з легких, тонких міцних синтетичних тканин і плівок, прямої або розширеної форми, з прорізами для рук і вшивним капюшоном. Вони виконують утилітарну функцію, захищаючи від дощу і вітру.

Пелерини - вид верхнього жіночого одягу без рукавів. При цьому для рук найчастіше передбачені прорізи. Пелерини можуть бути як самостійним видом одягу, так і входити до складу комплекту.

Куртки - особливий вид плечового роз'ємного одягу із застібкою спереду. Як жіночий верхній, одяг куртки набули поширення тільки в ХХ столітті, раніше вони були приналежністю лише чоловічого гардеробу. Як правило, куртки коротші за напівпальто. Куртки, зазвичай, композиційно вирішуються в спортивному стилі, оскільки надто очевидна практичність і зручність цього виду одягу. Матеріалом для курток можуть виступати різні види тканин, шкіра, натуральна або штучна, хутро, синтетичні плівки, і т. д. Куртки бувають на підкладці і без неї, з утеплювальною прокладкою. Зручні і практичні куртки з непромокальних матеріалів, які надійно захищають і від вітру (вітровки). Зручність цього виду верхнього одягу зробила його універсальним. Куртка - обов'язковий атрибут одягу спортсмена, туриста, практично необхідний елемент гардеробу сучасної людини. Саме вона стала основою в створенні молодіжної моди в 60-і роки ХХ століття. В моді хіппі, панків, рокерів куртка стала головним вираженням ідеї цих модних

напрямків. Спортивний характер куртки дозволяє створювати доволі велику кількість її форм:

Блузон - широка коротка куртка, знизу призібрана на еластичну тасьму або куліску. Цей вид куртки увійшов в моду в 40-і роки ХХ століття. Її виготовляють з тканини, трикотажу, шкіри, хутра.

Анорак - водонепроникна тепла куртка з капюшоном, нероз'ємна, одягається через голову. Назва і фасон запозичені у народів Півночі. Спочатку використовувалась полярниками. Сьогодні так називаються: 1) куртка без застібки, з утеплювальною підкладкою, з хутряним оздобленням на капюшоні; 2) куртка або утеплене півпальто, з поясом, кокеткою, подвійною застібкою на блискавку і кнопки або гудзики; 3) куртка пляжна або літня, з легкої тканини, без застібки або на блискавці, з капюшоном, кишенею - кенгуру і призібрана еластичною тасьмою по краю капюшона, низу рукавів та куртки. Пляжну куртку виготовляють з трикотажного махрового полотна.

Дутік - назва теплих курток із стьобаної синтетичної непромокальної тканини. Стьобані пальта увійшли в моду в другій половині 70-х років.

Парка - тепла глуха куртка з плащової тканини на підкладці з капюшоном, оздобленим хутром. Названа по аналогії з верхнім одягом північних народів, зшитим з риб'ячої шкіри або з оленячих шкур хутром назовні. У різних народів Півночі парка відрізняється довжиною, шириною, кроєм.

Куртка рокера - шкіряна куртка з асиметричною застібкою на блискавку, довжиною до талії, з відкладним коміром. Спочатку була складовою обмундирування армійських моторизованих частин (шоферів, мотоциклістів). Згодом стала елементом костюма представників молодіжної культури - байкерів рокерів.

3. Легка сукня - це найрізноманітніші види жіночого одягу. До стабільних груп легкої жіночої сукні відносяться костюми, сукні, халати, сарафани, блузи, спідниці, брюки.

Костюм. Жіночий костюм - одна із досконалих форм організації одягу в ХХ столітті. Його поява пов'язана із завоюванням жінок рівноправ'я, тому окремі його форми мають схожість з чоловічим костюмом. Костюм складається із стабільних частин (жакет, спідниця або брюки) та мобільних (блузи, джемperi, жилети). Присутність останніх в костюмі залежить від тенденцій моди, звичок власника костюма і інших обставин. Жакет як верхній чоловічий одяг уперше з'явився в чоловічому гардеробі в середині XIV століття у Франції. Модель жакета була прилеглої форми, підкреслювала широкі плечі, вузьку талію, довжина сягала середини стегон. Жакет зберігся в моді до кінця XV століття. У цей же період він існував і в жіночому костюмі як облягаючий фігуру верхній одяг. Знову назва жакет прийшла в чоловічу моду в 1850-1870 роках і

стосувалася сюртука з відкритими грудьми, лацканами і дуже заокругленими бортами. Д 70-х років XIX століття жакет поширився в якості жіночого одягу. У сучасній моді жакет - жіночий плечовий одяг із застібкою спереду, з тканини або трикотажу. Асортимент матеріалів для костюмів різноманітний: від тонких і легких для весняних, літніх костюмів - до товстих, рихлих, щільних, важких для осінніх і зимових вуличних костюмів. *Костюм в класичному стилі*. По композиційному рішенню і технологічній обробці такі костюми найбільш близькі до чоловічих костюмів. Характерними рисами класичного костюма являються: відповідність його пропорцій природним пропорціям жіночої фігури (лінія талії на природному місці); чіткість і строгість композиційного рішення; лаконічність конструктивного устрою і геометрична строгість конструктивних ліній - рукав вшивний, частіше двошовний, з шлицею і гудзиками; спідниця пряма або злегка розширена, із застроченими виточками або жорсткими складками; брюки прямі або з урахуванням модного напрямку (завужені чи розширені до низу); комір з лацканами; використання тканин, які добре зберігають форму; кольори тканин приглушені, стримані. Найвідомішим прикладом костюма в класичному стилі є англійський костюм. У 80-і роки XIX століття під впливом чоловічої моди з'явився жіночий англійський костюм, який складався з прямої спідниці і жакета з коміром і лацканами, на підкладці. На початку XX сторіччя такий костюм із вузькою спідницею та жакетом, що по крою нагадує фрак, був жіночим нарядним костюмом і називався тальєр (в перекладі з французького означає "приталений"). Тальєр виготовляли з шевіоту, драпу, влітку - з легких білих тканин, спідницю по низу оздоблювали широкою, темною смугою. Після першої світової війни англійський костюм став класикою в одязі і не виходив з моди, змінюючись лише в деталях (форма коміра, лацканів, кишень, однобортна або двобортна застібка) і силуеті (прямий або злегка приталений крій, різна ширина плечей і глибина пройми). При створенні класичного костюма великого значення надають визначенню правильних об'ємів, пропорцій жакета і спідниці (чи брюк), формі коміра і лацканів, чіткості розташування ліній кишень. Жакети можуть бути однобортні і двобортні, із застібкою на один, два і більше гудзиків. Двобортний костюм має, як правило, гострі, підняті догори або зрізані по горизонталі лацкани. По кількості конструктивних ліній костюми поділяють на дво-, три-, шести- і семишовні, а також з відрізними бочками. Найпростіший крій має жакет із нагрудною виточкою від горловини чи плечового зрізу, тальовою виточкою на пілочки; із плечовою виточкою, середнім швом, тальовою виточкою на спинці. Для надання жакету формостійкості використовують різноманітні прокладкові матеріали. Класикою вважається *костюм в стилі Шанель*. Цей

костюм складається з жакета і спідниці, виготовлених із рихлого твіду або букле. Жакет оздоблюється характерною тасьмою і металевими гудзиками під золото чи срібло. Спідниця прямого силуету, на запах. Уперше цей костюм з'явився в осінньо-зимовій колекції Будинку Шанель в 1955 році. Г. Шанель запропонувала жакет напівприлеглого силуету, довжиною до середини стегон, невеликого об'єму. На вузьких вшивних рукавах - шлиці з гудзиками. Жакет міг бути як з відкладним коміром з лацканами, так і без коміра, з накладними чи прорізними кишнями. В ансамблі з костюмом одягалась однотонна шовкова блуза з коміром-бантом. *Костюм в спортивному стилі.* Цьому костюму властива інша строгість, його відрізняє спортивна підтягнутість, яка виражається у вільному крої прямих жакетів з накладними кокетками, кишнями, хлястиками, декоративною строчкою на деталях та швах. У костюмі спідниця пряма або розширена. Вона може бути почленована кокеткою, сформована складами, із кишнями і клапанами. Спідницю досить часто замінюють брюками. Костюми в спортивному стилі виготовляють переважно зі світлих тканин з рельєфними тканими малюнками або з тканин в клітинку, смужку, пістрявотканих. Спортивний стиль властивий костюмам для активного відпочинку, неактивного спорту, дорожнім костюмам. У цих костюмах знайшли застосування форми курток з капюшоном, спідниці-брюки, джемperi з великим коміром, з якого за бажанням можна утворити капюшон. У таких костюмах широко використовуються мотиви національного одягу: крій, орнамент оздоблення, рисунок тканини, деталі і доповнення. Костюм для вільного часу відрізняє більш декоративне вирішення спортивного стилю: використання яскравих матеріалів, інтенсивних кольорів, контрастних колірних і фактурних комбінацій тканин і матеріалів, застосування оздоблень у вигляді вишивок, тасьми, шнура. *Костюм у стилі фантазійному* характеризується різноманітністю форм, видів оздоблення, використанням різних матеріалів, складним кроєм (по косій, підрізи, драпіровки і т. д.). Як правило, в такому стилі проектують нарядні костюми, призначені для виходу в театр, на мистецькі виставки, урочисті прийоми. Композиційне вирішення таких костюмів напряду залежить від індивідуальних особливостей фігури, бажання створити характерний, неординарний образ.

Сукні. Асортимент цієї групи одягу включає сукні та її види: *сукня - пальто, сукня - халат, халат, сарафан.* Сукня складається із ліфа і спідниці, які або з'єднуються по лінії талії (відрізна сукня), або викроюються суцільними. Сукні можуть бути роз'ємними (із застібкою спереду або на спинці) і суцільними, з комірами, з рукавами і без них. У сукнях використовують усі відомі види комірів та крої рукавів. *Сукня - пальто* – це сукня, схожа на

пальто, із наскрізною застібкою спереду, з довгими або короткими рукавами. Її виготовляють без підкладки, носять поверх легкої сукні.

Халат- розпашний одяг з різних матеріалів. Він може бути із застібкою або просто з великим запахом, з поясом або без нього. Халат з'явився в європейському одязі в ХІХ столітті в період захоплення східною культурою. Він використовується в якості домашнього або робочого одягу. *Сукня-халат* по зовнішньому виду нагадує і сукню і халат. З халатом її об'єднує роз'ємність пілочок і наявність застібки з верху до низу. *Сарафан* - вид одягу без рукавів. Основний елемент російського жіночого традиційного костюма. У сучасному костюмі сарафан - різновид жіночої сукні без рукавів. Для сарафана характерні відкриті вирізи горловини і пройми. Він може бути відрізним і невідрізним по лінії талії, як правило, без коміра. Літні сарафани по конструкції бувають з плечовою частиною або без неї (утримуються на фігурі з допомогою бретелей або без них). *Фартух* - може покривати фігуру частково або повністю і є приналежністю якого-небудь костюма (домашнього, робочого). Сукня, залежно від модних тенденцій, може мати різноманітні силуети і проектуватися в усіх без виключення стилях і мікростілях. За формою, характером крою та загальному художньому оздобленню жіночі сукні об'єднуються в три основні групи: *сукні в класичному стилі, сукні в спортивному стилі, сукні в стилі фантазі.* Сукні в класичному стилі лаконічні по формі, з чітко визначеним силуетом. Їх відрізняє помірність об'єму та простий крій, який проявляється в напівприлеглих та прилеглих лініях ліфа і злегка розширеної до низу спідниці. Строгість композиції сукні створюють пропорційна врівноваженість складових частин, що утворюють форму сукні, симетрія в композиції, помірне використання оздоблювальних деталей та оздоблень. Сукні в класичному стилі виготовляють у стриманих, спокійних тонах, з домінуванням приглушених або м'яких, пастельних відтінків, а також чорного та білого кольорів, які надають сукні нарідність та урочистість. Сукні простого крою, строгого оформлення підходять усім, не набридають та тривалий період не виходять з моди, набуваючи в кожен період моди нових, сучасних нюансів.

Сукні в спортивному стилі, як і будь-який інший одяг в цьому стилі, увібрали характерні риси чоловічого костюма. Сукням властиві легкість, помірність, вільна форма, раціональний і різноманітний крій, що проявляється в прямих і розширених до низу лініях, підкреслюється своєрідним кроєм рукава (вшивний з погоном, реглан, суцільнокроєний з кокеткою, комбінований). Такі сукні відрізняє невимушеність і в той же час зібраність, підкреслені м'якими або фіксованими складами, що формують вільний силует. Композиція сукні цього стилю ясна і лаконічна, з

чіткою конфігурацією деталей. Накладні кишені, клапани, кокетки, хлястики часто оздоблюються машинною строчкою, доповнюються металевою і шкіряною фурнітурою. Декоративність суконь посилюється інтенсивним кольором, комбінуванням різних матеріалів, використанням пістрявотканих матеріалів в клітинку, в смужку, в ялинку. *Сукням у фантазійному стилі* характерні різноманітні форми кроїв, оригінальні вирішення пропорцій складових частин, декоративність або екстравагантність. У сукнях можуть поєднуватися матеріали з різними фактурами, рисунками, відтінками, використовуються сучасні способи та види оздоблення.

Блузи. Блуза - це жіночий плечовий одяг з легкої тканини, за формою і кроєм схожа на верхню частину сукні - ліф. Блузи можуть бути із суцільними спинкою та передом, із застібкою спереду чи ззаду. Цей вид одягу буває з рукавами, комірами або без них. Блузу носять заправленою в поясний одяг або поверх нього. *Блузи класичного характеру* мають невеликий об'єм, що забезпечує необхідну вільність рухів людини. Об'єм формується чітко проробленою конструкцією, конструктивними лініями і виточками. Деталі строгої конфігурації, витончені. Рукави, як правило, вшивні. Горловина може оформлятися не лише відкладним коміром, але і коміром-стояком, що переходить в бант, рукави закінчуються манжетами. У композицію блуз часто вводять вертикально розташовані тонкі смуги мережива або вишивки в тон основного матеріалу. Як правило, використовують гладкі або з дуже дрібним неясним рисунком тканини. Для *блуз спортивного стилю* характерний вільний об'єм з чітким розміщенням геометризированих деталей типу планки застібки, клапанів, манжетів, комірів. Вшивні рукави блуз спортивного стилю найчастіше сорочкового типу. Різноманітні кокетки - доволі поширений елемент конструкції. Якщо блузи не заправляються в спідницю, низ виробу може закінчуватися пришивним поясом. У блузі навипуск присутні бічні закоруглені розрізи. Загальне композиційне рішення будується відповідно до законів симетрії. Використовуються гладкі тканини, з рисунком в смужку, клітинку, дрібний горох. Нерідко вироби з гладких і пістрявотканих матеріалів оздоблюють виразною машинною строчкою. Для *блуз у стилі фантазійному* характерне широке використання різних конструктивних і декоративних вирішень форми, таких як драпіровки, підрізи, складки, буфи і т. д., внаслідок чого в силуеті простежується контрастне протиставлення одних частин форми іншим. Наприклад, пишні об'ємні рукави контрастують з щільно облягаючим ліфом і навпаки. Оригінально виглядають блузи, виконані в фольклорному стилі, з використанням принципів крою народної сорочки, прийомів оформлення вишивкою і декоративним оздобленням.

Спідниці. Спідниця - поясний одяг різної довжини і різноманітних форм, який може виготовлятися з поясом, із застіркою або на запах. Її виготовляють без підкладки або на підкладці. Спідниці розрізняють по довжині: міні, максі і міді (довжиною вище коліна, до щиколоток і до середини литки). Серед різноманітності форм виділяють такі: спідниця – кльош (спідниця, що плавно розширюється від стегон), спідниця – напівсонце (спідниця, конструкція якої на площині являє півколо), спідниця – сонце (спідниця, конструкція якої на площині представляє повне коло), спідниця – годе (спідниця в клини, розширена до низу з певної ділянки конструкції за рахунок розширення годе чи клинів годе). *Спідниці класичного стилю* відрізняє невеликий об'єм, прямий і трапецевидний силуети. Конструктивно їх виконують дво-, три-, чотири-, п'яти- і шестишовними з тканин щільної структури із строгою або багатою фактурою, стриманих тонів. *Спідниці спортивного характеру* можуть бути в складку або з геометричних по конфігурації деталей. Спідниці з тканин у смужку або клітинку виготовляють в складку, причому смужки і клітини визначають ритм і ширину складок. Складки розташовують по лінії талії, їх фіксують за допомогою машинної строчки, волого – теплового оброблення, або не фіксують взагалі. *Спідниці в стилі фантазійному* можуть бути як нарядними, так і повсякденними. Формуючи живий динамічний костюм, вони бувають різних силуетів, створені різними конструктивними прийомами: на основі крою "сонце" і "напівсонце"; на основі розширення клинів від талії, стегон; на основі горизонтальних членувань; на основі різних драпіровок і призборювань. Для таких спідниць підбирають тканини із відповідними пластичними властивостями, що можуть легко драпіруватися, створювати спадаючі фалди.

Брюки - верхній поясний одяг, що складається з двох частин - штанин, з'єднаних середнім, кроковими і бічними швами. Брюки сьогодні - складова чоловічого і жіночого костюма. У Європі брюки вперше з'явилися у німецьких племенах. В XII столітті чоловічі панчохи - брюки вважалися повсякденним одягом. У XVI столітті в жіночому гардеробі з'явилися панталони в якості нижнього натільного одягу і тільки на початку XX століття жіночі брюки набули поширення як верхній одяг. Сучасний жіночий гардероб неможливо уявити без брюк. Сьогодні брюки є тією формою одягу, яку називають "унісекс". Жіночі брюки бувають різної довжини - від довгих, що закривають каблук, до коротких (шорти). Форма, довжина та силует брюк залежать від напрямків моди. По ширині брюки можуть бути розширені по всій довжині (шаровари) або лише на окремих ділянках, завужені по всій довжині, розширені до низу - «кльош», об'ємні в

середній частині «банани». По довжині розрізняють такі варіанти брюк: штани – гольф (довжиною до литки, на манжетах), бермуди (довжиною до колін), шорти (довжиною до середини стегон). Для виготовлення брюк використовують усі види матеріалів – бавовняні, шовкові, вовняні, змішані тканини, трикотаж, замшу, шкіру. Запозичені з чоловічого гардероба, брюки в асортименті жіночого одягу представлені такими видами:

Класичні брюки - мають прямі, не широкі і не вузькі довгі штанини, з поясом, із застіркою на блиску спереду або збоку.

Брюки – гольф (англ. golf – спортивна гра): виготовляють із тканини в клітинку, довжиною до литки, з пришивними манжетами по низу. Ввійшли в моду в якості спортивного одягу для гри в гольф в 20-ті роки.

Бріджи – штани особливого крою: об’ємні по лінії стегон, від коліна щільно облягають ногу, тому задні половинки відрізняються по лінії коліна. Їх одягають з високими чоботами, наприклад, для верхової їзди. Сьогодні в жіночому гардеробі бріджами називають вузькі брюки довжиною за коліно.

Галіфе – облягаючі штани до лінії стегон, а доверху дуже розширені.

Шаровари – довгі, широкі штани вільного крою, призібрані по верхньому та нижньому зрізах. Частина національного одягу українців, арабів (входять до складу арабського жіночого костюма – їх виготовляють із тонкої шовкової або бавовняної тканини).

Легінси – щільно облягаючі штани, їх ще називають лосіни, ввійшли в моду у 80 - х роках. Такі штани виготовляють із еластичних матеріалів типу лайкри для досягнення якісної посадки на фігурі.

Джинси – штани із джинсової тканини. Їх характерна особливість – безліч оздоблювальних строчок, кишень різних видів, застібок – блискавок, емблем, вишивки, заклепок. Винахідник джинсів - американський фабрикант Леві Страус (1820 р.), який зшив із цупкої тканини штани для робочих. Майже сторіччя після винайдення джинси були виключно робочим одягом, у 60 – х роках в результаті джинсового буму джинсові штани почали вважати новим одягом століття. З’явився джинсовий стиль, модні джинсові тканини з ефектом зім’ятості, зношеності.

Лекція 3. Загальні принципи моделювання одягу для дітей

Зміст лекційного заняття

1. Вимоги, що висувають до дитячого одягу.
2. Вимоги, що висувають до матеріалів для дитячого одягу.
3. Особливості конструктивного та композиційного вирішення одягу.

4. Асортимент, моделювання та художнє оформлення дитячого одягу відповідно до вікових груп.

1. Протягом тисячоліть дітей одягали так як і дорослих. Дитячий костюм представляв собою зменшену копію дорослого, не відповідав потребам дітей різних вікових груп (форма, що сковувала рухи, не функціональність, не гігієнічність). Єдиною відмінністю дитячого костюма був фартух, який одягали на малих дітей, щоб не забруднювався одяг. В певні історичні періоди, коли був модним костюм на каркасній основі (корсети, криноліни), одяг негативно впливав на дитячі організми – в наслідок носіння одягу із каркасами і кринолінами деформувалась грудна клітка, зміщувались внутрішні органи, порушувався кровообіг (костюм епохи Відродження, стиль бароко). Це приводило до дуже тяжких захворювань. Каркасна основа костюма негативно впливала і на психіку дитини, скованість рухів у дуже незручному одязі сприяла розвитку флегматичності, відчуження, інтерферентності. Лише у XVIII сторіччі в Англії дітей починають одягати в більш зручний та гігієнічний одяг. У XIX та XX століттях формується різноманітний асортимент дитячого одягу відповідно до потреб кожної вікової групи. Сьогодні дітей умовно поділяють на шість вікових груп: *немовлята* (діти віком до року), *ясельна* (1 – роки), *дошкільна* (3 – 6 років), *молодша шкільна* (7 – 11 років), *старша шкільна* (12 – 15 років), *підліткова* (16 – 18 років) вікові групи. Дитячий одяг перших трьох вікових груп достатньо стабільний. Його розвиток продиктований основним призначенням одягу – забезпечити утилітарність, естетичність для нормального розвитку та життєдіяльності дитини. *Основним законом, який діє в моделюванні усіх видів дитячого одягу, є залежність форми та силуету одягу від вікових особливостей тілобудови дитини.* Крім вікових особливостей тілобудови дітей характер дитячого одягу визначається і іншими факторами, такими як: *соціальне виховання, кліматичні умови, вплив моди, промисловий спосіб виробництва.* Все, що оточує дитину, в тому числі і одяг, активно впливає на психіку дитини, відповідно, одяг може виконувати суспільно значиму виховну функцію. Одяг є складовою частиною предметного світу, в якому живуть діти. Одяг, активно впливаючи на дитячу психіку, може викликати позитивні чи негативні емоції, допомагає самоствердженню, розвиває певні риси характеру (активність, впевненість, сором'язливість). Тому при проектуванні дитячого одягу необхідно враховувати ці особливості. Проектування дитячого одягу неможливе без врахування кліматичних умов його використання. Вплив температури, вологості, рух повітря залежно від клімату по різному впливають на охолодження тіла, і тому потребують різного вирішення одягу. *Одяг для носіння у холодному кліматичному поясі*

обов'язково повинен бути утепленим (синтапон, ватин, хутро). *Одяг для помірного кліматичного поясу* повинен бути універсальним, багатошаровим, здатним трансформуватися шляхом пристібання додаткових утеплювальних прокладок, капюшонів (додатковий захист від холоду та атмосферних опадів). *Одяг теплого кліматичного поясу* теж повинен бути багатошаровим, для регулювання «теплого комфорту», захисту від сонця, гарячих сухих вітрів, дощу. *У всіх випадках найкращим способом організації дитячого одягу є багатошаровість.* Вплив моди на дитячий одяг не є такою суттєвою як на дорослий. Виключенням є одяг для підлітків. З другої половини ХХ століття підліткова мода почала чітко відділятися від загальної моди, спостерігалось народження молодіжної субкультури. З того часу дизайнери вловлюють настрої підлітків, намагаючись передбачити їх бажання і вчасно запропонувати тинейджерам оригінальні та гостромодні моделі одягу. Швидкий ріст дітей, зміни пропорцій в тілобудові вимагають досить частої зміни відповідного одягу, саме промислове виготовлення дитячого одягу здатне задовольнити потреби в ньому. В промисловому виробництві враховуються усі вимоги, які висуваються до дитячого одягу, головними з них є зручність, гігієнічність, безпечність, краса, відповідність психологічному та фізіологічному розвитку дитини. Всі ці вимоги зводяться до комплексу вимог – *утилітарно-практичних, гігієнічних, естетичних.* *Утилітарно-практичні* вимоги до дитячого одягу полягають в його корисності, зручності, практичності, економічності. Беручи до уваги швидкість, з якою підрастають діти, дитячий одяг виготовляють із недорогих тканин та оздоблювальних матеріалів. Велика рухливість, активність дітей вимагає від одягу надійності, яка забезпечується стійкістю та міцністю тканин, правильною конструкцією, якісним технологічним виготовленням. *Гігієнічні вимоги* одягу залежать від видів матеріалів, які використовують для конкретного виробу, від досконалості конструкції одягу. Вимогам гігієни найкраще відповідають бавовняні тканини та трикотаж – вони повітропроникні, гігроскопічні, теплопровідні, легкі. Певні вимоги висуваються і до форми, крою дитячого одягу. Елементи конструкції одягу не повинні заважати дитині, дратувати її, перешкоджати рухатись, дихати, створювати труднощі при одяганні-зніманні. Одяг повинен бути легким і утримуватися на плечовому поясі фігури. *Естетичні вимоги* полягають у красі колориту та рисунку матеріалів, у відповідності одягу інтересам, віку та тілобудові дитини.

2. Дитячий одяг виготовляють із різних матеріалів: тканин, трикотажу, хутра, шкіри, замші. *Основні вимоги до них:* мінімальна маса, приємні на дотик відчуття, світлий м'який або радісний колорит, відсутність шкідливих

впливів на організм, гігієнічність натільного одягу. Тканини та трикотаж є основними матеріалами та успішно використовуються для виготовлення усіх видів дитячого одягу. *Вимоги до матеріалів формують залежно від виду дитячого виробу та кліматичних умов його використання.*

Так, *матеріали для білизни* повинні бути гігроскопічними, повітропроникними, легкими, м'якими на дотик. Ці матеріали фарбують у світлі та ніжні тони. Найкраще для дитячої білизни підходять бавовняні, натуральні шовкові тканини, віскоза.

Матеріали для верхнього одягу захищають дитину від атмосферних опадів, тому вони повинні бути водонепроникними, щільними, м'якими, легкими. Тканини типу болонї, плащовки фарбують у світлі, яскраві насичені кольори.

Матеріали для утепленого верхнього одягу (пальто, куртки) повинні бути м'якими, легкими, щільними. Досить часто використовують тканини з начосом з вивороту, який створює хороший теплоізоляційний повітряний прошарок.

Матеріали для одягу платтяного асортименту різноманітні. Вони можуть бути рихлими, м'якими, тонкими, щільними. Для літнього дитячого одягу використовують бавовняні, лляні натуральні тканини, тонкий трикотаж, які володіють хорошою повітро – та паропроникністю, невисокою щільністю. *Зимовий асортимент* проектують із щільних, теплозахисних тканин типу фланель, вельвет, шотландка, кашемір, щільних трикотажних полотен, легких вовняних та напіввовняних тканин із підвищеною теплопровідністю. Такі матеріали найбагатші по художньому оформленню та колориту.

Колорит матеріалів дитячого одягу повинен бути чистих та ніжних відтінків. Найбільш розповсюдженими є матеріали, в які рисунок та фон виконані в контрастних кольорових поєднаннях (це пояснюється тягою дітей молодшого віку до яскравих кольорів). Варто пам'ятати, що дуже яскраві, насичені тони типу червоного, оранжевого дуже збудливо діють на психіку дитини. Тому такі кольори необхідно використовувати дозовано, в якості вкраплень (комірці, манжети, кокетки, бейки, аплікації, канти, окантовки). Вибір рисунку тканини залежить від віку дитини, особливостей тілобудови, загального розвитку; кожному віку дитини властиве своє характерне сприйняття навколишнього світу. Рисунок виступає не лише красивим оформленням тканини, але й несе виховне навантаження, допомагає дитині пізнавати, формує естетику та смак. Досить широко в дитячому одязі застосовують тканини з класичним рисунком: в горох, клітинку, смужку, з рослинним орнаментом; характер рослинного орнаменту повинен бути

нескладним, зрозумілим дитині, щоб у неї виникало бажання розглядати рисунок, знаходити відповідні мотиви в природі.

Малі діти люблять вироби *із тематичними малюнками*, запозиченими із казок, пісень, віршів. Такий одяг розвиває уяву, викликає позитивні емоції. Для дітей різного віку використовують рисунки за народними мотивами, які імітують вишивку, ткацький або мереживний візерунки. Лаконічність та мальовничість народних орнаментів органічно поєднуються із простим кроєм та формою одягу. Розмір рисунку на тканині повинен бути невеликим, пропорційно відповідати розмірам виробу та дитячої фігури; крупний рисунок може зорозво викривити фігуру.

Гладкофарбовані тканини використовують для усіх видів одягу, в основному для верхнього, а щоб такий одяг не був дуже строгим, його оздоблюють різними матеріалами.

3. Конструктивне та композиційне вирішення дитячого одягу має свої відмінності у порівнянні із одягом для дорослих. Одяг для дітей кожної вікової групи має свою характеристику :

- До дітей віком 1-3 років дорослі одягом проявляють любов, ніжність, турботу;
- Одяг дошкільника характеризує дитину, яка активно розвивається, як «чомучка»;
- Молодші школярі починають здобувати серйозні знання про всесвіт, про себе самих, отримують навички життя в колективі, цьому сприяє формений одяг.
- У старших школярів критерієм цінності людини стає відношення до колективу; в одязі це проявляється бажанням одягатися «як усі».
- Підлітки відчують себе вже дорослими, тому їх одяг крім функціональності повинен носити модні елементи. Одягом вони проявляють своє «я», кидають виклик суспільству, тому він доволі сміливий, епатажний.

Діти по віку розвиваються нерівномірно. Дітям різного віку характерні різні співвідношення довжини тулуба, рук, ніг, голови. Головну роль в пропорціонуванні дитячого одягу відводять *довжині*, саме за допомогою довжини виробу дитячій фігурі можна надати зорової пропорційності, знайти найбільш гармонійні співвідношення між розмірами торсу, голови, ніг та рук. Довжину одягу кожної із вікових груп визначають пропорції фігури, характерні тій чи іншій віковій групі. Так, довжина суконь для дівчат ясельного та дошкільного віку найкоротша, нижній зріз сукні розміщується на рівні лобка. Більша довжина сукні зорозво призвела б до вкорочення довжини ніг, збільшення маси торсу. Для плечового одягу молодшого

шкільного віку характерна довжина до середини стегон, тому що в цьому віці змінюється співвідношення довжини ніг і торсу (збільшується довжина ніг). Довжина одягу підлітків та старших школярів суттєво збільшується і в значній мірі залежить від моди. Для організації пропорційного членування дитячого одягу велике значення має верхня частина ліфа – *кокетка*. Вона може мати різну конфігурацію та розміри. Коротка кокетка зорозово робить фігуру стрункішою, призборювання нижньої частини сукні по лінії з'єднання з кокеткою дозволяє приховати виступаючий живіт. В дитячому одязі кокетка є важливою конструктивною і доволі часто декоративною деталлю. В якості конструктивного елемента вона допомагає створювати об'єм форми – від її нижнього зрізу розміщуються зборки, склади, защіпи, необхідні для формоутворення виробу. Досить часто кокетку оздоблюють аплікацією, вишивкою, строчками, контрастними по кольору матеріалами. *Комір* у будь – якому виді дитячого одягу має бути простої та чіткої форми. Ступінь прилягання коміра до шиї, його крій, розміри та форма залежать від вікових особливостей тіла будови дітей. В одязі для дітей молодшої вікової групи використовують плосколежачі, без стояка, не прилягаючі до шиї коміри. Це пояснюється особливістю тілобудови дітей цього віку – коротка шия. З підростанням дитини шия видовжується і, відповідно, в одязі збільшується ступінь прилягання коміра до шиї, його висота. Досить вдало поєднуються із одягом усіх вікових груп великі коміри типу матроських: у малих дітей такий комір відповідає розміру голови, зорозово розширює вузькі плечі; в костюмі дітей середньої та старшої вікових груп такі коміри вносять нарядність. В дитячому одязі використовують як довгий, так і короткий *рукави*. У дітей молодшого віку руки досить короткі та пухкі, а у дітей середнього та старшого віку – довгі та тонкі, із великими кистями. Напів довгі рукави в одному випадку можуть створити враження, що дитина виросла із костюма, в іншому – підкреслити невідповідність довжини та об'єму рук. Складні форм рукавів, їх надмірне членування не відповідають дитячому образу та тілобудові. Форма рукавів в дитячому одязі змінюється із зміною пропорцій фігури. Довгі рукави по силуету не проектують вузькими, щоб не утруднювати рухи дітей (виключенням є одяг із трикотажу). Довгі рукави будь-якої конструкції по низу оформляють манжетами, які дозволяють утворити напуск. По мірі видовження руки рукав за рахунок цього напуску не стає закоротким. В моделюванні дитячого одягу значну увагу звертають на оздоблення. Характер оздоблення, його кількість, тематика та прийоми технічного виконання залежать від віку дітей. Особливо інтенсивно оздоблення застосовують в одязі для дітей ясельної та дошкільної вікових груп (у вигляді тематичних аплікацій, вишивки). В одязі для дітей

шкільного віку в якості оздоблень використовують строчки, бейки, защіпи, волани, зборки. Використовуючи оздоблення, важливо не перевантажувати ним одяг, слідкувати за пропорційністю між розмірами одягу та кількістю оздоблень в ньому.

4. Одяг для немовлят. Характерною особливістю тілобудови дітей до 1 року є - велика голівка (1/4 довжини тіла), коротка шия, дуже короткі дугоподібно вигнуті ніжки, відносно довгі ручки. Обхват голови новонародженого приблизно рівний обхвату грудної клітки. В перший рік життя дитина росте дуже швидко, перші 6-8 місяців більшу частину часу вона проводить в ліжечку, тому одяг для немовлят повинен відповідати утилітарним вимогам: легкість, гігроскопічність, стійкість до частого прання і прасування. Першим одягом дитини є розпашонки, сорочечки, чепчики, повзуни. Характерні особливості цього одягу – лаконічний крій, вільна форма, мінімальна кількість швів, нескладне оздоблення. Перший верхній одяг дитини – легкий, утеплений спальний мішок із капюшоном (конверт), достатньо широкий. Колорит тканин легкий, ніжний, пастельний, переважає білий. Такий колорит пояснюється потребою створити навколо дитини атмосферу чистоти та світла.

Одяг для дітей ясельного віку. Характерною рисою розвитку дитини цього періоду є активний ріст (1/3 зросту формується до двох років дитини). Тіло набуває вертикального положення, корпус тіла дитини дещо відхилений назад, через це живіт дуже виступає. Пропорції тілобудови дитини змінюються: висота голови відноситься до довжини всього тіла як 1:4,5 видовжується шия, плечі стають ширшими, живіт ще більший. Діти починають ходити, багато рухаються, проте їх рухи ще недостатньо скоординовані, тому *одяг повинен бути вільним*. Дітей цього віку відрізняє ніжна рожева шкіра, інтенсивний колір губ та очей. Усі особливості тілобудови, зовнішності дитини зумовлюють конструктивні та художні особливості оформлення одягу. Основною *формою одягу для дівчинки* є трапецевидна, розширена від плечового пояса. Така форма приховує значний виступ живота і візуально зменшує розміри голови, надаючи фігурі пропорційності. Розширення одягу досягається двома способами: від лінії плеча (суцільнокроєні пілочка та спинка), від лінії кокетки (формування тканини від лінії кокетки зборками, защіпами для створення трапецевидного силуету). Гардероб дівчинки складається із: нічної сорочки, суконь, сарафанів, блуз, сорочок, штанів, куртки, комбінезона, пальта.

Одяг для хлопчиків характеризується прямою формою. Гардероб хлопчика складається із: піжами, штанів, сорочок, комбінезона, курток, різноманітних комплектів, пальта.

Не дивлячись на те, що форма одягу проста та лаконічна, допускається різноманітне вирішення окремих частин форми. Довгі рукави можуть бути прямими або оформленими манжетами, рукави літніх суконь - типу «ліхтарик», «крильце». Виріз горловини оформляють відкладними комірами, у яких по різному оформлено відльот, плосколежачими комірами. При моделюванні верхнього одягу використовують різноманітні ідеї з капюшонами (важлива утилітарна деталь). Оздоблення в одязі повинні бути різноманітними, але не перевантажувати виріб в цілому.

Одяг для дітей дошкільного віку. У цьому віці в дітей формуються риси характеру. Усе навколишнє, одяг, іграшки привертають увагу дитини. Вона постійно шукає відповіді на безліч питань, її цікавить усе нове, небачене досі. Активний фізіологічний ріст дитини продовжується. До 4 років дитина стає стрункішою: видовжуються ноги, грудна клітка стає плоскою, широкою, виступ живота зменшується. Пропорції тіла нові: відношення висоти голови до зросту складає 1:5. Асортимент одягу залишається таким самим, але характер членування одягу змінюється. Основні силуетні форми одягу – пряма і трапецевидна (для хлопчиків тільки пряма). Лінія талії може бути завищена або занижена. Членування сукні за допомогою завищеної чи заниженої лінії талії надає фігурі дівчинки пропорційності, добре приховує ще помітний виступ живота. Особлива увага надається оформленню застібки – дитина самостійно вчиться одягатися, тому застібка повинна бути простою, зручною у використанні, розміщуватися спереду. Одяг цього періоду привчає дитину до охайності, в цьому допомагають білі комірці, нарядні фартушки. Одяг дітей дошкільного віку яскравий, декоративний, м'яких вільних форм. Зручною є організація одягу в комплекти, що забезпечує утилітарність одягу. Найхарактерніше оздоблення – аплікація. Помилкою є намагання одягати дітей цього віку в довгі сукні. Такий одяг не властивий стилю життя дітей даного віку, заважає активно рухатись, пізнавати світ.

Одяг для дітей молодшого шкільного віку. У віці 7 років діти йдуть в школу, набувають навичок із засвоєння знань, пристосовуються до життя в колективі. В гардероб дитини входять шкільна форма, спортивний одяг. Дитина повинна орієнтуватися у великій кількості речей свого гардеробу.

У віці 8-10 років відбувається стабілізація фігури внаслідок зменшення інтенсивності росту; дитина «мужніє», розвивається кісткова основа, зміцнюється мускулатура, фігура стає стрункішою за рахунок видовження ніг та рук, випуклість живота зникає. Пропорції фігури дитини до 10 років змінюються: висота голови відноситься до довжини усього тіла як 1:6. Значно змінюється і образ дитини – колір обличчя стає блідим, очі, губи, волосся – менш інтенсивного забарвлення. У зв'язку із зміною пропорцій

фігури змінюється форма одягу та розміщення лінії талії. Зміна розпорядку дня, поява нових обов'язків спонукають до появи нових форм одягу, зміни силуетів та пропорцій. *Основні силуети одягу для дівчаток 7-8 років* – прямий та розширений від лінії талії; *9-10 років* – напівприлеглий. Конструктивні членування різноманітні. Сукні для дівчаток 7-8 років краще проектувати із завищеною лінією талії; сукні для дівчаток 9-11 років – розширені до низу за допомогою різних засобів (склади, конічне розширення), можуть бути відрізними по лінії талії або нижче талії. *Основні силуети одягу для хлопчиків 7-8 років* – прямий та напівприлеглий; для хлопчиків 9-10 років ці ж силуети, але ведучим стає напівприлеглий. Діти цього віку із задоволенням проводять багато часу в рухливих іграх, тому основний стиль повсякденного одягу – спортивний. В одязі широко використовують спортивні елементи: кокетки, погони, пати, клапани, накладні кишені, пояси, виразну фурнітуру.

Одяг для дітей старшого шкільного віку. В цей період діти починають дорослішати, у них формуються риси характеру, переконання, відбувається усвідомлення самого себе. Фігура теж продовжує змінюватися. Наступає новий етап швидкого росту в 12-14 років, який супроводжується значними змінам у пропорціях. Висота голови відноситься до довжини тіла як 1:7. У дівчаток з'являється округлість грудей, ширшими стають стегна, формується лінія талії. У хлопчиків розширюються плечі, від цього таз зорозово стає вужчими, талія підкреслюється більш чітко. Руки та особливо ноги видовжуються, пропорції всієї фігури наближаються до пропорцій дорослої фігури. Зміни пропорцій фігури, зовнішності, розширення соціальної діяльності вимагають нового підходу до художнього оформлення та моделювання одягу даної вікової групи. Відбувається розширення асортименту одягу: в гардеробі з'являється костюм. *Одяг для дівчаток проектують в чотирьох силуетах.* Ведучим є напівприлеглий силует (довжина виробу до колін), прямий силует використовують у виробі спортивного стилю, присутні прилеглий та трапецевидний силуети із помірним розширенням по низу (для верхнього демісезонного одягу). Особливості ще не повністю сформованої фігури дівчинки дозволяють *розміщувати композиційний центр в верхній частині виробу* (за допомогою кокеток, зборок або рельєфів створюють необхідний об'єм). Композиційний центр може розміщуватись і на ділянці талії, яку можна підкреслити поясом, напуском ліфа, розширенням спідниці від лінії талії. Виріз горловини та форма комірів різноманітні. Форма окату рукавів залежить від призначення виробу і може бути різною. *В гардероб дівчинки входять:* шкільна форма, костюми, спідниці, блузи, сарафани, сукні, штани, пальто,

плащ, куртка. *Одяг для хлопців проектується в прямому та напівприлеглому силуетах.* Одяг для хлопців своєю спортивністю та пропорціями нагадує молодіжний одяг. Основний тип крою – із вшивними рукавами та рукавами крою реглан. Широко використовується прострочування деталей та швів. *Гардероб хлопця складається із: шкільної форми, штанів, джемперів, сорочок, куртки, пальта або на півпальта.*

Для розширення асортименту дитячого одягу використовують сучасні матеріали нових фактур, оформлення, нові види оздоблень та фурнітури: із дубльованих матеріалів – без підкладковий верхній одяг; із формостійких трикотажних полотен - комплекти спортивного та повсякденного одягу; із штучної шкіри – куртки, пальта, напів пальта.

Одяг для підлітків. Наближення до дорослого життя впливає на одяг підлітків - основними рисами він стає схожим на одяг дорослих. В підлітковий період продовжується інтенсивне формування фігури як у дівчат так і в хлопців; у дівчат продовжують розвиватись грудні залози, стегна; у хлопців продовжує формуватися мускулатура і завдяки цьому чіткіше виділяється талія. Пропорції підлітків наближені до дорослих пропорцій тіла, висота голови відноситься до довжини тіла як 1:75 або 1:8; разом з цим верхні і нижні кінцівки достатньо тонкі, тулуб трохи коротший у порівнянні з дорослою фігурою. Такі особливості тілобудови підлітків роблять фігуру стрункою, легкою, невагомою. Майже сформована фігура підлітка, його моральна зрілість дозволяє моделювати костюм за принципами моделювання одягу для дорослих. Образне проектування підліткового одягу створює певні труднощі; при моделюванні такого одягу необхідно зберегти «юний образ» формою костюма, кольором, системою організації елементів костюма. Тобто одяг в цілому повинен підкреслювати динамізм підлітків, їх безкомпромісність та максималізм. *Основними силуетами в одязі для дівчат є напівприлеглий та прилеглий, також використовується прямий, трапецевидний силует застосовують рідше, хоча він досить вигідно підкреслює динаміку руху дівчини-підлітка.* Конкретне використання кожного із силуетів, об'ємність ділянок одягу залежить від напрямків моди. Майже сформована фігура підлітків дозволяє використовувати в одязі різноманітні конструктивні лінії, складний крій, найсміливіші пропозиції моди. Гардероб дівчини підліткового віку формується під впливом активного, майже дорослого життя, досить часто у ньому переважає одяг спортивного стилю, також в гардеробі присутні типові «дівочі» наряди - сукні, блузи, спідниці, різноманітні аксесуари, відповідне взуття. *Основними силуетами одягу для хлопців є прямий та напівприлеглий.* З успіхом використовують силует трапеція (виріб, розширений в плечовій частині та

завужений до низу). Такий силует додає фігурі мужності. Загальний стиль гардеробу хлопців - спортивний. Відповідно до віку підбираються і матеріали для підліткового одягу: вони більш виразні в порівнянні з матеріалами для одягу дорослих, активно використовують клітинку, смужку, світлі, інтенсивні тони.

Загальні зміни в костюмі ХХ століття відобразились і на принципах проектування дитячого одягу - дитячий одяг став відповідати усім фазам росту дитини, відбувся поділ дитячого одягу на вікові групи. Одяг кожної із вікових груп має своє художньо-образне вирішення, відповідає функціональним потребам дитини того чи іншого віку, створює комфортні умови для розвитку та життєдіяльності дитини. Сучасність дитячого одягу в певній мірі залежить від розвитку та зміни моди в цілому.

Лекція 4. Загальні принципи моделювання одягу для чоловіків

Зміст лекційного заняття

1. Асортимент чоловічого одягу.
2. Тенденції в розвитку чоловічого одягу, його моделювання та оформлення.

1. Уже в ХІХ столітті практично сформувався основний асортимент чоловічого одягу. Так, костюм-трійка присутній в чоловічому гардеробі вже друге століття. Розповсюдженою є думка про консервативність чоловічої моди. Однак, в другій половині ХХ століття у зв'язку з революцією в молодіжній моді, з використанням елементів чоловічого гардеробу в жіночому звичний чоловічий консерватизм в одязі похитнувся. Чоловіки почали проявляти інтерес до одягу, який не сковує, є комфортним та вільним. Хоча піджачний костюм для багатьох чоловіків лишається обов'язковим діловим одягом, багато з них стали віддавати перевагу курткам, блузонам, жилетам, які носять самостійно, окремо від костюма. Чоловічий одяг стає не тільки зручним, але й більш яскравим. Будинки моделей, які раніше, в основному, займались виробництвом жіночого одягу, тепер пропонують численні новинки для чоловіків. Жан Поль Готьє стверджує, що мода все більше стає одностатевою (унісекс), «чоловікам потрібен одяг, який виражає їх особистості... Мода – це гра, набір кодів».

Верхній чоловічий одяг традиційно складається із різноманітних пальто, плащів, курток, блузонів, піджаків, штанів, сорочок, джемперів.

Класичний та спортивний стилі в чоловічому одязі є домінуючими. Присутній авангардизм. Види чоловічих пальто:

Труакар – коротке пальто, по довжині не доходить до колін, прямої або напівприлеглої форми.

Шинель – довге формене пальто із сукна, особливого крою зі складою та шлицею на спині, з хлястиком та металевими гудзиками.

Тренчкот – в перекладі з англійської – «окопне пальто», короткий армійський плащ. Просте по формі пальто або плащ напівприлеглого силуету, з глухою застібкою, відкладним коміром, погонами, хлястиком, шлицею на спинці, оздоблене строчками. В класичному варіанті виготовляють із легкої тканини типу габардину на утепленій знімній підкладці. Сьогодні виготовляють з різних матеріалів від кашеміру до шкіри. Не виходить з моди з часів першої світової війни. Носять як чоловіки, так і жінки.

Честерфілд – довге чоловіче пальто, зазвичай чорного кольору, з оксамитовим коміром, прорізними кишнями та потайною застібкою. Назване по імені графа Честерфілда (1694 – 1773).

Реглан – пальто або плащ із рукавами крою реглан (1853 – 1856).

Норфолк – мисливська куртка довжиною до стегон, з двома глибокими складами на спинці, із місткими кишнями зі складами та клапанами, розміщеними на грудях та на стегнах. На талії фіксується поясом. Названа по імені лорда Норфолка, який ввів таку куртку в моду. Куртка-норфолк була надзвичайно популярною в кінці XIX століття, в сучасній моді її риси можна помітити в спортивному та повсякденному одязі.

Костюм – комплект, який складається з піджака, штанів та жилета. В такому випадку комплект називають костюмом-трійкою. Сьогодні це найпопулярніший вид ділового одягу, який увійшов в європейську моду у 1870 році. Як правило, всі складові комплекту виготовляють із однакової костюмної тканини.

Піджак – верхній плечовий чоловічий одяг на підкладці. Із однодвобортною, рідше асиметричною застібкою спереду, коміром англійського типу, коміром типу «шаль», розміри та форма якого залежать від моди. Із вшивними двошовними рукавами, прорізними або накладними кишнями в нижній ділянці пілчок та верхньою кишенею на лівій пілочки. Може входити до складу костюма або використовуватись як одиничний виріб.

Жилет – верхній плечовий одяг без рукавів. Пілочки виготовляють із дорогої тканини, спинку – із підкладкової. Спочатку жилет був з рукавами, його одягали під камзол. Лише у XVIII ст. жилет набув сучасного вигляду.

Блейзер – піджак спортивного типу. На початку XX століття блейзер був

своєрідною формою членів англійських аристократичних чоловічих клубів. В класичному варіанті виготовлявся із тонкого синього сукна або габардину, з металічними гудзиками (золотими чи срібними). З 1960 року увійшов в моду як чоловічий вихідний одяг, а пізніше – і жіночий. Влітку блейзери носять з білими або світлими брюками, в іншу пору року – із сірими фланелевими брюками. Піджак вимагає світлу сорочку.

Смокінг – в класичному варіанті однобортний або двобортний піджак чорного кольору, із застібкою на один гудзик. Смокінг ввів в моду прем'єр-міністр Великобританії Бенджамен Дізраелі. Він почав носити спеціальний костюм для куріння - шовковий халат із шалевим коміром з атласу, з якого легко змахувався попіл. Сьогодні смокінг – вид чоловічого нарядного одягу, призначений для урочистостей, офіційних прийомів. Може бути не лише чорним, а й темно-синім, темно-фіолетовим; в літні місяці та в теплих країнах носять світлі смокінги. Сучасний смокінг має довгі лацкани або комір шаль, виконані із атласу чи оксамиту; до нього одягають штани з вузькими лампасами або без них та жилет з іншого виду матеріалу.

Фрак – вид чоловічого парадного одягу. Ззаду має довгі поли, спереду до талії зрізаний, борти не застібаються і закінчуються на лінії талії. Фрак має досить цікаву історію - з'явився у Франції в XVIII сторіччі і спочатку був офіцерською кавалеристською формою (звідси відрізані поли спереду) з вузькими рукавами та невеликим стоячком. В другій половині XVIII сторіччя фрак став вечірнім туалетом, з фракком носили строгі чорні штани, білий жилет або спеціальний пояс замість жилета. В певний історичний період у фраки вдягали офіціантів вишуканих ресторанів. В наш час фрак є сценічним одягом співаків, піаністів, диригентів, артистів.

В асортименті сучасного чоловічого одягу багато виробів із трикотажу, одні із них:

Фуфайка – тепла в'язана сорочка або безрукавка. Фуфайкою називають стьобану ватну куртку.

Пуловер – трикотажна, досить часто вовняна фуфайка без коміра, без застібки, з V - подібним вирізом.

Світер – трикотажна фуфайка з рукавами, без застібок, одягається через голову, з високим коміром (не менше 5 см.), який повністю закриває шию.

Водолазка – трикотажний светр з високим коміром із тонкої пряжі. *Футболка* – трикотажна сорочка з круглою горловиною, з короткими або довгими рукавами. Спочатку була трикотажна сорочка з відкладним коміром. Під впливом актора М. Брандо, який носив футболки, вона стала популярним серед молоді одягом в 50-х роках. З 60-х її носять і дівчата. *Майка* – трикотажна сорочка без рукавів, коміра, застібки, з вирізом. *Поло* –

трикотажна спортивна сорочка з м'яким відкладним коміром і застіркою до середини грудей, з короткими рукавами.

Теніска – трикотажна верхня сорочка з короткими рукавами і застіркою поло.

2.Звертаючись до історії чоловічого одягу, варто відмітити, що до кінця XIX століття промислове виробництво освоїло виготовлення одягу, перш за все, чоловічого асортименту. До того часу більшість чоловіків носили одяг саме промислового виготовлення. Якість обробки промислових виробів була значно вищою, ніж у виробів, виготовлених індивідуальним способом. До того ж успіху промислової продукції сприяли великі універмаги, відкриті у містах Європи в другій половині XIX століття, з низькими торговими націнками, можливістю приміряти виставлені товари. Якщо модний жіночий костюм був символом підпорядкованості жінки у суспільстві (незручний, з багатометровими спідницями та шлейфами), то чоловічий костюм був повною протилежністю – зручний, раціональний, відповідав гігієнічним вимогам та активному ритму життя. До початку XX століття фундаментальні відкриття в науці дали початок прискореному розвитку промисловості, появі нових галузей; діяльність чоловіків урізноманітнювалась, це привело до появи спеціального одягу – виробничого, головними принципами якого були зручність та доцільність. Чоловіки із задоволенням займалися новими видами спорту, катались на велосипедах, грали в гольф, футбол, теніс. Усе це вимагало відповідних костюмів. Уже на початку XX століття костюм класифікували по функціях, які він виконує – діловий, офіційний, спортивний, дорожній, для дому. Наступним етапом розвитку чоловічого одягу була поява в гардеробі багатофункціональних речей, які дозволяли легко створювати різноманітні комплекти одягу. Перш за все, це були трикотажні вироби. Після другої світової війни відбувається подальша демократизація чоловічого одягу. Ведучі кутюр'є розуміють, що майбутнє належить масовому одягу, а не одягу «від кутюр». Першим дизайнером, який почав працювати з масовою модою, розробляти моделі промислового зразка «прет-а-порте», був П'єр Карден. Як результат, з'явилися різні види спортивних трикотажних виробів, курток для активного відпочинку. Ввійшли в моду сорочки та блузони вільних форм. Такий тип одягу допомагає чоловікам відчувати себе легше, рухливіше, динамічніше. Виникає докорінно нове явище – молодіжна мода, у 60-ті роки молодь стає основним споживачем моди. У 60-ті роки настає епоха «прет-а-порте» – модним стає недорогий готовий одяг із нових синтетичних матеріалів, які не зминаються, легко перуться. На моду початку 70-х років вплинула субкультура «хіппі». Одяг стає ще більш демократичним, в моді поряд починають існувати різні стилі та напрями. Наймоднішим на початку 70-х

стає джинсовий стиль, паралельно розвиваються стилі ретро, етнічний, романтичний, спортивний, фольклорний. Велика кількість стилів, що паралельно розвиваються, дають можливість кожному проявити свою індивідуальність. Прагнення ділової людини до практичності формує відношення до костюму як до «другої шкіри», відбувається стирання границь в трактуванні форм повсякденного та святкового костюма. Святковий костюм проектується на основі повсякденного, але з матеріалів із відповідним художнім оформленням. Випуск нових сучасних матеріалів, взаємовплив чоловічої та жіночої моди дозволили використовувати одні й ті ж матеріали як в жіночому, так і в чоловічому костюмах. Відбулася трансформація чоловічих класичних костюмів: при збереженні елегантності костюма його форма пом'якшується в результаті відмови від жорстких клейових прокладок. Вплив жіночої моди на чоловічу проявляється ще багато в чому: чоловічі сорочки починають облягати торс, урочистий чоловічий одяг оздоблюють дорогоцінні камені, галстуки доповнюють масивні брошки. Нове суспільне відношення до одягу, способу його експлуатації призвели до того, що костюм як система взаємопов'язаних частин, формується в єдине ціле із окремих стандартних елементів. На зміну ансамблю приходять комплект, сучасний раціональний гардероб складається із базової кількості одиничних виробів, які легко поєднуються між собою. І якщо на початку ХХ століття в чоловічому костюмі існував чіткий поділ одягу по функціях (повсякденний, діловий, робочий, домашній) та вироби певного призначення могли виконувати лише одну функцію, то в другій половині століття таких чітких меж вже не існує. Сьогодні комплекти одягу різного призначення формуються із багатофункціональних речей. На початку 80-х років відомі японські дизайнери І.Міяке, Р.Кавабуко створюють принципово новий чоловічий одяг з новими властивостями, із нових тканин на основі принципів формоутворення традиційного японського костюма (простір між тілом та одягом); з використанням елементів деконструкції, трансформуючи традиційний європейський одяг. Під впливом японських дизайнерів в середині 90-х деконструктивізм стає одним із найпопулярніших напрямків в моді, особливо в молодіжному середовищі. Конструктивізм проявлявся в асиметричному крої, зміщенні застібки, необроблених зрізах. В кінці 90-х популярним напрямом став мінімалізм, який культивував прості, чисті форми, підтримані нейтральною кольоровою гамою.

На початку ХХІ століття з'являються наступні тенденції в розвитку чоловічої моди: продовжується демократизація одягу, стирання границь між одягом різного призначення, спостерігається знехтування в дотриманні законів хорошого смаку, правил гармонійного поєднання кольорів,

матеріалів, одягу. Чоловіча мода нового століття пропонує численні стилі, дає можливість особистісного вибору. Загальні риси моди полягають у не великих та помірних об'ємах, взаємовпливі класичних, спортивних, етнічних елементів, у використанні новітніх та традиційних матеріалів. Сучасний чоловік шукає в моді еквівалент таким якостям як почуття гумору, схильність до творчості, чуттєвість.